

PODGRADSKA IZVORIŠTA

Dolaskom vojske Otomanske imperije, voda je zbog vjerskih obreda dobila još jednu značajnu ulogu, te je potraga za tekućim izvorima rezultirala nalaženjem tri ključna izvorišta (koja se i danas koriste):

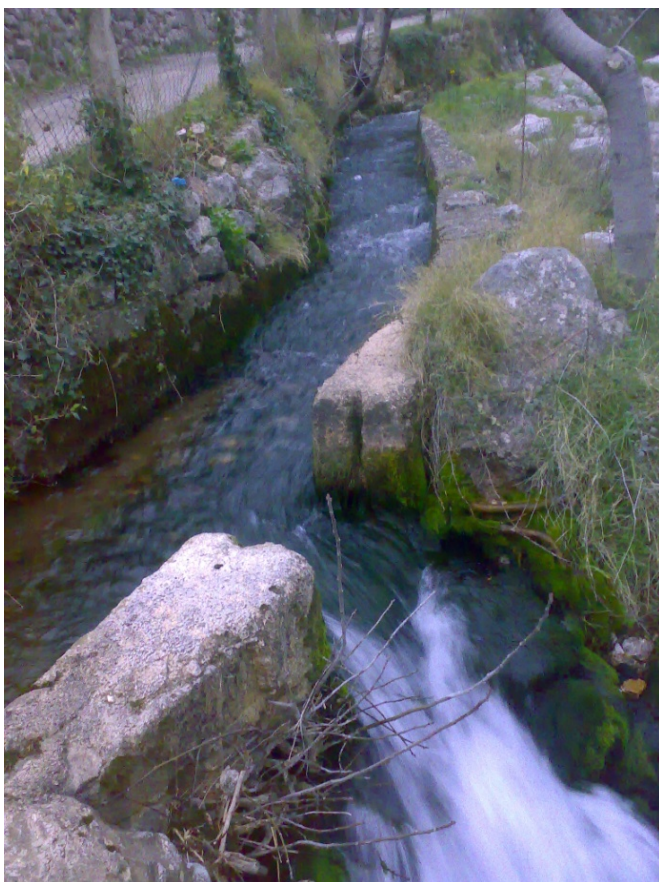
- 1) KAJNAK – (tur.) KAPAVICA – (iskrivljeno lingvistički: KAPTAŽA);
- 2) KIZ PINAR – (tur.)– DJEVOJAČKI BUNAR (iskrivljeno lingvistički: KREZ BUNAR);
- 3) KAR – BUK – HAL – (tur.) CRNO VELIKO STANJE – (iskrivljeno lingvistički : KORPULA).

Do 1571. godine kada je vojska Otomanske imperije osvojila grad Bar (Antivari, Antibari) i preuzela ga od Mlečana, za pijaću vodu i higijenske potrebe korištene su sarandže – sarange - saranče, odnosno jame za kišnicu kojima obiluje Stari Grad Bar. One su produbljivane i zidane namjenski još od vremena Rimljana, koji su bili graditelji Starog grada.

Da bi se stiglo do izvora morali su se izgraditi i mostovi – ćuprije (tur. KOPRU), koji i dan-danas funkcionišu i postoje paralelno sa sva tri izvorišta.

Njihova uloga je građevinski idealno osmišljena tako da im zemljotresi koji su zadesili grad Bar 1905, 1968. i 1979. godine nisu arhitektonski naškodili.

Do 1962. godine kada je cjevovodima sprovedena voda kroz podgradska domaćinstva, žene su punile ćupove i kanistere vodom na ovim izvorima, a prale su rublje na MATICI pored mlina za preradu maslina Salakovića. Ta je matica pokretala velike kamene točkove mlina.

Ono što je važno napomenuti jeste:

- 1) Jedno od ključnih izvorišta KAJNAK napaja vodom grad Bar (koja je pored manje – više ekološke instalacije *pitka*) a da to 70 % stanovnika grada Bara i ne zna);
- 2) KREZ BUNAR i KORPULA su i dan-danas funkcionalni te služe za pijaću vodu slučajnim prolaznicima, namjernicima i vlasnicima maslinjaka.

Čak i u vrijeme vodostaja rijeke Rikavac i suše izazvane velikim ljetnjim zaparama, ova tri izvora koji izviru duboko iz srca planina, obiluju velikom količinom vode, tako da naselje Podgrad nikad ne oskudijeva vodom.

** Korištena literatura:*

Joseph Von Hammer/Historia Turskog (osmanskog) carstva 1,2,3. Zagreb 1979.

Kurteš Aguši/ Srpsko -Turski rečnik. Novi Pazar 1996.

Usmena predanja starosjedioca naselja PODGRAD.